

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGPJŪČIO 7 D. NUTARIMO NR. 829 „DĖL VEIKLOS ELEKTROS
ENERGETIKOS SEKTORIUJE LEIDIMŲ IŠDAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO PROJEKTO

Eil. Nr.	Suinteresuoto s institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
1.	Energetinių tyrimų agentūra	<p>Dėl veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 829 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).</p> <p>Siūlymas: 23.7 dokumentus, įrodančius, kad ne mažiau kaip 95 procentai elektrinės įrengtosios galios perleista gaminantiems vartotojams, kai prašymą išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikia asmuo, vykdamas ar planuojantis vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.</p> <p>Su dokumentais leidimui gaminti gauti gamintojas pateikia patikslintą įsipareigojimą, kad per 9 mėnesius po leidimo gaminti gavimo 51% bus priskirta gaminantiems vartotojams, o per 18 mėnesių 95%. Gamintojui neįvykdžius šių įsipareigojimų, neįgyvendintai daliai taikomi prekybos elektros rinkoje apribojimai, bet toliau pardavinėti parko dalis gaminantiems vartotojams nėra draudžiama.</p> <p>Argumentai:</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministerija yra siūlusi saulės parkų įsipareigojimo formos korekcijas PETA apimtyje – kad po leidimo gaminti gavimo, per 9 mėn. 90% saulės parko dalis būtų išparduodama gaminantiems vartotojams. Tai yra arčiau tiesos ir taip būtų išvengta masiško įvairių nutolusių parkų bankrutavimo ir nepasiteisėjusių vartotojų lūkesčių. Tik siūlome terminą koreguoti suskirstant į dvi dalis ir pataisyti procentines išraiškas.</p> <p>Taip pat siūlome kaip reikėtų elgtis gamintojams neįvykdžius įsipareigojimų.</p> <p>Įstatymo taikymas:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Neatsižvelgta dėl elektrinės galios perleidimo procento gaminantiems vartotojams ir terminų. Atsižvelgiant į galiojančio Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, kurios nustato, jog gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų, ir siekiant užtikrinti, jog gamintojų statomos elektrinės, kuriose energetikos veikla – elektros energijos gamyba, bus vykdoma pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, visa apimtimi būtų perleista gaminantiems vartotojams ne vėliau kaip po 12 mėnesių, nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos. 12 mėnesių terminas siejamas su valstybės teikiamu finansavimu buitiniams vartotojams, planuojantiems įsigyti saulės šviesos energijos elektrinės dalį su valstybės teikiama subsidija. Atsižvelgiant į galiojančio Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalies ir 39 straipsnio 2¹ dalies, nuostatas, nustatančias nutolusiems gaminantiems vartotojams prioritetą tinklų pralaidumų rezervavimo atžvilgiu, ir siekiant užtikrinti sąžiningumą, būtina tikrinti, jog nebus piktnaudžiaujama ir kad energetikos veikla būtų vykdoma tokia, dėl kurios kreipiamasi gaunant leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo reguliavimą taikyti galios elektros tinkle rezervacijoms, kurios sudarytos po atnaujinto pasinaudojimo elektros tinklais aprašo sudarymo.</p>

		<p>Siūlome šias nuostatas taikyti galios elektros tinkle rezervacijoms, kurios sudarytos po atnaujinto pasinaudojimo tinklais aprašo sudarymo, taip nepažeidžiant teisėtų gamintojų lūkesčių kurie negalėjo numatyti tokio pokyčio sudarydami rezervacijas.</p>	<p>Atsižvelgiant į galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10 dalies nuostatas, kurios šiuo metu riboja saulės šviesos energijos elektrinių, kurios naudojamos komerciniais tikslais suminę įrengtąją galią iki 2 GW, siekiant išvengti galimo asmenų piktnaudžiavimo, kai leidimai veiklai elektros energetikos sektoriuje yra išduoti vykdyti veiklą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas t. y. gaminančių vartotojų, elektrinių statyba, įrengimas ir eksploatavimas, o elektrinėje būtų vykdoma su gaminančių vartotojų elektros energijos poreikių tenkinimu nesusijusi komercinė elektros energijos gamybos veikla su siekiu ją parduoti, taip pažeidžiant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10 dalies nuostatas dėl saulės šviesos energijos elektrinių, kurios naudojamos komerciniais tikslais suminės 2 GW įrengtos galios ribojimų, ir atsižvelgiant į tai, jog nuo 2022 m. liepos 8 d., Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) išduodama leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus asmenims, planuojantiems statyti, įrengti ir eksploatuoti gaminančių vartotojų saulės šviesos energijos elektrines, leidimuose nurodo, jog tokioje elektrinėje gali būti vykdoma tik pagal 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas nurodyta veiklą.</p>
2.	Elektrą iš saulės gaminančių vartotojų asociacija	<p>Prašoma pakoreguoti Taisyklių 9.1 ir 9.2. punktus numatant, kad Taisyklės nebūtų taikomos atbuline data šiuo metu vystomiems parkams bei numatyti ilgesnius pereinamuosius terminus dėl parkų priskyrimo nutolusiems gaminantiems vartotojams po parko pastatymo.</p> <p>Nutolusių gaminančių vartotojų parkų plėtros modelį būtų galima lyginti su daugiabučių statyba. Priėmus esamą Taisyklių projekto redakciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parke rezervavus galią, gyventojai ar verslai turėtų laukti kol bus išparduotas parkas iki 95%. Palyginimui su daugiabučių sektoriumi – gyventojams būtų draudžiama gyventi daugiabutyje, kol nėra parduota 95% objekto butų. • Dauguma gyventojų nėra linkę pirkti dar neveikiančio daikto ir laukia kol parkas bus pridurtas, t. y. gautas gamybos leidimas. Analogas su daugiabučiais, kad gyventojai nenori pirkti “popierinių” butų ir laukia kol bus pastatytas pastatas. • Tikėtina dėl to kils konfliktai tarp vystytojų, Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos ir gaminančių vartotojų. Parkų sutartyse numatyti 	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1.</p>

		<p>galutiniai pridavimo terminai, kurių nebus įmanoma įgyvendinti vystomuose projektuose dėl priimto 95% reikalavimo.</p> <ul style="list-style-type: none"> Šis apribojimas apsunkins nutolusių gaminančių vartotojų parkų vystymą tai reiškia, kad kartu ir sumažins parkų pasiūlą. <p>Taip pat būtina atkreipti dėmesį, kad nutolusių parkų pardavimai labai stipriai priklauso nuo Valstybės skiriamos paramos, kuri jau daugiau nei pusmetį nebuvo skirta, kintančių gaminančių vartotojų tarifų bei bendros Valstybės komunikacijos ir politikos.</p>	
3.	Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija	<p>Nurodoma, jog Taisyklių 9 punkte įtvirtintas reikalavimas yra perteklinis, pažeidžia gaminančių vartotojų bei vystytojų teisėtus lūkesčius pažeidžiant principą, kad teisės aktai negali galioti atbuline data bei ateityje sukurtų konfliktines situacijas tarp gaminančių vartotojų, parkų vystytojų ir valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos. Prašo atkreipti dėmesį į tai, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> nutolusių gaminančių vartotojų (toliau – NGV) parkų paklausa stipriai priklauso nuo valstybės politikos: paramos skyrimo, pasinaudojimo tinklais tarifų, įvairių žinučių ir gandų, veikiančių gaminančių vartotojų lūkesčius ir pan. Tai ypač atsispindi esamų parkų rezervacijose, kuomet per paskutinius du mėnesius naujos parkų rezervacijos sumažėjo daugiau nei 70%, nes daugiau nei pusmetį nėra naujų kvietimų paramai, pagrindinis nutolusių parkų pasinaudojimo tinklais tarifas kilo daugiau nei 50% bei rinkoje buvo paskleisti gandai dėl lenkiško modelio Lietuvoje (angl. Net-metering); NGV parkų vystytojai negalėjo anksčiau įsivertinti kylančios rizikos dėl veiklos apribojimų, todėl Nutarimo projektu siūloma Taisyklių redakcija pažeistų teisėtus NGV parkus vystančių asmenų lūkesčius ir bendrąjį teisės principą <i>lex retro non agit</i>. Taisyklės įsigaliojant atbuline data, t. y. būtų taikomos dabar vystomiems ir statomiems NGV parkams; 95 proc. riba yra praktikoje labai sudėtingai įgyvendinama, nes didelė dalis klientų nėra linkusi pirkti „popierinių“ projektų ir pasiryžta investicijai, tik kai parkas pradeda generuoti elektrą; Tinkamai įrengus elektrinę, tačiau neišduodant gamybos leidimo dėl per mažo parko pardavimo procento gaminančiam vartotojui, būtų pažeidžiami gaminančių vartotojų, kurie jau yra rezervavę elektrines ir sumokėję avansus, teisėti lūkesčiai. Šį pokytį būtų galima lyginti su draudimu gyventi daugiabutyje, jeigu nėra parduota 95 proc. butų; Vyriausybės sprendimu iš esmės keičiamas įstatymu įtvirtintas teisinis reguliavimas ir įvedami draudimai, kurie galėtų būti nustatyti nebent įstatymu. Manoma, kad tokio pobūdžio draudimai negali būti tvirtinami poįstatyminiu aktu. Šiuo atveju Taisyklėse yra nustatomas visiškai naujas 	<p>Neatsižvelgta dėl siūlomos reguliavimo įsigaliojimo datos ir dėl siūlomo elektrinės galios perleidimo procento gaminantiems vartotojams bei terminų (žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1).</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo numatyti papildomus veiklos ribojimus komercinės elektros gamybos dydžiu, kai veiklą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas veiklą vykdomas asmuo, neįvykdo numatytų reikalavimų dėl elektrinės galios priskyrimo dalies, išreikštos procentais, gaminantiems vartotojams. Atsižvelgiant į tai, jog vadovaujantis Elektros Energetikos įstatymo 17 straipsnio 4 dalimi, už leidimus turinčių asmenų veiklos sąlygų ir reikalavimų pažeidimus asmenys, turintys leidimus atitinkamai energetikos veiklai, gali būti įspėjami apie galimą leidimų galiojimo sustabdymą ar panaikinimą Taisyklėse nustatyta tvarka.</p>

		<p>reguliavimas – įtvirtinama 95 proc. įrengtosios galios priklausymas tik gaminantiems vartotojams. Toks reguliavimas (ribojimas) nebuvo įtvirtintas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ str. ir jokiame kitame šio ar kito įstatymo straipsnyje, todėl išvada, kad nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas yra visiškai nepagrįsta. Be to, turi būti tinkamai įvertintos ir visos neigiamos pasekmės, kilsiančios tiems asmenims, kurie jau yra gavę leidimus plėtoti elektros energijos pajėgumus.</p> <p>Siūloma koreguoti Taisyklės, numatant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taisyklių 9 punkte numatyti reikalavimai išduodant gamybos leidimą galiotų tik tiems projektams, kurių ketinimų protokolai sudaryti po šių Taisyklių priėmimo, t. y. būtų užtikrinti teisėtų lūkesčių ir <i>lex retro non agit</i> principai; • Naujiems NGV parkams numatyti, kad 51% įrengtosios galios būtų priskirta per 9 mėnesius nuo elektros gamybos pradžios bei 90% per dvejus metus; • NGV parkams, kurie neįvykdo numatytų priskirtos galios rodiklių, būtų ribojama komercinė elektros gamyba dydžiu, kurio trūksta iki numatytų procentų pasiekimo. 	
4.	Lietuvos saulės energetikos asociacija	<p>Nurodo, jog nėra aišku, kam (kuriems pareiškėjams) bus taikomos teisės akto nuostatos. Nėra aišku, ar teisės aktas bus taikomas atgaline data, t. y. net ir tiems rinkos dalyviams (vystytojams), kurie teisės akto įsigaliojimo dieną su tinklų operatoriumi jau bus pasirašę ketinimų protokolą ir sumokėję užstatą.</p> <p>Siūlo įtvirtinti nuostatą, kad pakeisto teisės akto nuostatos galios tik tiems rinkos dalyviams (vystytojams), kurie ketinimų protokolą pasirašė po šio akto įsigaliojimo datos.</p> <p>Mano, kad siūloma 95% riba yra pernelyg griežta ir neteisinga vystytojų atžvilgiu, nes vystomo parko perleidimas gaminantiems vartotojams priklauso ne tik nuo vystytojo taikomos kainodaros politikos (kuriai, beje, spaudimą ir taip daro konkurencija rinkoje), bet ir nuo vystytojo nepriklausančių priežasčių – pvz., Lietuvos Respublikos paramos (subsidių) priemonių ir teisinio reguliavimo (pvz., parama siekiančios pasinaudoti energetinės bendrijos pagal šiuo metu derinamus kitus teisės aktus negali būti NGV parko dalininkės ir pan. Be to, draudimas (neleidimas) gaminti elektros energiją, kol nebus pasiekti 95% perleidimo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlomos reguliavimo įsigaliojimo datos ir dėl siūlomo elektrinės galios perleidimo procento gaminantiems vartotojams ir terminų (žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1).</p>

		<p>parko gaminantiems vartotojams riba, būtų visiškai neteisingas tų, pvz., 80% parko dalį jau įsigijusių gaminančių vartotojų atžvilgiu.</p> <p>Siūlo įtvirtinti nuostatą, kad 51% perleidimas privalo būti pasiektas per 12 mėn. nuo leidimo gaminti išdavimo dienos, o 90% – per 24 mėn. Tuo atveju, jei vystytojas neįvykdo šių sąlygų laikų, jam galėtų būti taikomi prekybos elektros energija apribojimai.</p> <p>Siūlo papildyti 8 straipsnį 8.5 punktu: 8.5. ketina įrengti naują energetikos objektą (hibridinę elektrinę) pagal šiam asmeniui išduotus ir galiojančius atskirus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, kurie yra išduoti planuojamiems įrengti, skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančius, elektros energijos gamybos įrenginiams ir kurie gali būti prijungti tame pačiame elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taške.</p>	
5.	UAB „Green Genius“	<p>Bendra pastaba Taisyklių 9.1, 9.2 ir 23.7 papunkčiams:</p> <p>Šiais punktais numatomi papildomi reikalavimai ir draudimai, kad siekiant gauti gamybos leidimą NGV, gaminantiems vartotojams turi būti priskirta 95% įrengtosios galios. UAB „Green Genius“ vertinimu šis reikalavimas yra perteklinis, sunkiai įgyvendinamas, bei pažeidžiantis gaminančių vartotojų bei vystytojų teisėtus lūkesčius, kadangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NGV parkų paklausa stipriai priklauso nuo valstybės politikos: paramos skyrimo, pasinaudojimo tinklais tarifų, įvairių žinučių ir gandų, veikiančių gaminančių vartotojų lūkesčius ir pan. Tai ypač atsispindi esamų parkų rezervacijose, kuomet per paskutinius du mėnesius naujos parkų rezervacijos sumažėjo daugiau nei 70%, nes daugiau nei pusmetį nėra naujų kvietimų paramai, pagrindinis nutolusių parkų pasinaudojimo tinklais tarifas kilo daugiau nei 50% bei rinkoje buvo paskleisti gandai dėl lenkiško modelio Lietuvoje (angl. Net-metering). • NGV parkų vystytojai negalėjo anksčiau įsivertinti kylančios rizikos dėl veiklos apribojimų ir Vyriausybės siūlomos taisyklės pažeistų teisėtus lūkesčius, nes taisyklės įsigaliojimą atbuline data, t. y. jau dabar vystomiems ir statomiems parkams. • 95% riba yra praktikoje labai sudėtingai įgyvendinama, nes didelė dalis klientų nėra linkusi pirkti “popierinių” projektų ir investuoja, tik kai parkas pradeda generuoti elektrą. • Tinkamai įrengus elektrinę, tačiau neišduodant gamybos leidimo dėl per mažo parko pardavimo procento gaminančiam vartotojui, būtų pažeidžiami gaminančių vartotojų, kurie jau yra rezervavę elektrinės ir sumokėję avansus, teisėti lūkesčiai. Šį pokytį būtų galima lyginti su draudimu 	<p>Neatsižvelgta dėl siūlomos reguliavimo įsigaliojimo datos ir dėl siūlomo elektrinės galios perleidimo procento gaminantiems vartotojams bei terminų (žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1).</p>

		<p>gyventi daugiabutyje, jeigu nėra parduota 95% butų. Taisyklėse iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas ir įvedami draudimai, kurie nustatomi įstatyminiu lygmeniu. Kyla klausimas ar tokio pobūdžio draudimai gali būti tvirtinami poįstatyminiu aktu.</p> <p>Atsižvelgiant į pokyčio tikslus, rinkos situaciją bei rinkos dalyvių lūkesčius siūlytume koreguoti Taisyklės numatant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reikalavimas išduodant gamybos leidimą galiotų tik tiems projektams, kurių ketinimų protokolai sudaryti po šių taisyklių priėmimo. • Naujiems parkams numatyti, kad 51% įrengtosios galios būtų priskirta per 9 mėnesius nuo elektros gamybos pradžios bei 90% per dvejus metus. 	
6.	AB „Ignitis grupė“	<p>2022 m. birželio 23 d. priimto Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22², 23, 31, 39, 41, 41¹, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹, 73² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1170 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-1170) 27 straipsnio 3 dalyje yra nurodyta, kad asmenys, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) leidimas gaminti elektros energiją yra išduoti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, siekdami turimuose leidimuose nurodyti elektrinės leistiną generuoti galią, gali kreiptis į Tarybą su prašymu patikslinti turimus leidimus. Atkerptinas dėmesys, kad Projekte nėra numatyta tvarka, kuri reglamentuotų iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos išduoto leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) leidimo gaminti elektros energiją tikslinimo, kai leidimo turėtojas pageidauja, jog leidime būtų nurodyta elektrinės leistina generuoti galia, tvarkos. Manytina, jog Taisyklės turėtų papildytos reglamentuojant tokius atvejus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad nuostata, reglamentuojanti leidimų, išduotų iki Įstatymo Nr. XIV-1170 įsigaliojimo dienos, tikslinimą yra įtvirtinta aukštesnės galios teisės akte, Energetikos ministerijos nuomone poįstatyminiuose teisės aktuose įtvirtintos papildomos nuostatos būtų perteklinės. Asmenys, siekdami patikslinti minėtus leidimus, vadovaujantis nurodyto įstatymo 27 straipsniu, į Tarybą kreipiasi bendra tvarka su prašymu patikslinti leidimą.</p>
7.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 9.1 papunkčio.</p> <p>Bendrovė siūlo atsisakyti reikalavimo išduoti leidimą gaminti elektros energiją, jei ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleista gaminantiems vartotojams dėl šių priežasčių:</p> <p>1. Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 24 dalies 1 punkte yra nurodyta, kad atsisakymai išduoti leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, ir pratęsti šio straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 8 punktuose nurodytų leidimų galiojimo terminą negali būti grindžiami kitaip, negu neatitiktimi šio įstatymo reikalavimams. Pažymėtina, kad nei Elektros energetikos įstatyme, nei Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nėra reikalavimo asmenims, vykdančioms veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis nei iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo, nei po to gaminantiems vartotojams perleisti teisę į konkretaus dydžio elektrinės įrengtąją galią. Taigi reikalavimas ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. argumentus į Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos pasiūlymą Nr.3.</p>

		<p>galios perleisti gaminantiems vartotojams, kaip sąlyga gauti leidimui gaminto elektros energiją, negali būti įtvirtintas Taisyklėse, kadangi priešingu atveju būtų pažeistas konstitucinis teisinės valstybės principas, teisės aktų hierarchijos principas, reiškiantis, kad žemesnės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės galios teisės aktams, o įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio taisyklių, kurios savo galia konkuruotų su įstatymo normomis, taip pat negali praplėsti ar susiaurinti įstatymuose numatyto teisinio reguliavimo.</p> <p>2. Pažymėtina, kad praktikoje elektrinės plėtros etape su vartotojais yra pasirašomos preliminarios sutarys ir rezervuojamas įrenginys tam tikrai galiai, o nuosavybės perdavimo – priėmimo aktai pasirašomi tik tada, kai gaunamas leidimas gaminti elektros energiją. Tokiu būdu gamintojai valdo riziką, kad negavus leidimo gaminti elektros energiją, nuosavybės teisė į įrenginius išliks pas gamintoją. Pažymėtina, kad sutarčių su vartotojais pasirašymas priklauso nuo pasiūlos ir paklausos rinkoje, todėl gamintojas šios rizikos negalės suvaldyti. Be to, vartotojas nuosavybės teise ar kitais teisėtais valdymo pagrindais siekia valdyti įrenginį tik tuo tikslu, jog jis gamintų elektros energiją, o neturint išduoto leidimo gaminti elektros energiją tokia elektrinė tokios veiklos negalės vykdyti.</p> <p>4. Gamintojui neįvykdžius reikalavimo ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams, kaip sąlyga gauti leidimui gaminti elektros energiją, ir baigiantis leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimui, gamintojas turės kreiptis dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo pratęsimo. Taisyklių 54 punkte nurodytos aplinkybės, leidžiančios kreiptis dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo pratęsimo nenumato atvejų dėl mažesnio nei 95 procentų elektrinės įrengtosios galios perleidimo gaminantiems vartotojams. Todėl įtvirtinus siūlomą nuostatą gali susidaryti situacija, kuomet net pastatyti ir statybos užbaigimo aktą gavusiai elektrinei yra panaikinamas anksčiau išduotas leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, o leidimas gaminti elektros energiją nėra išduodamas.</p> <p>5. Gamintojui neįvykdžius šio reikalavimo ir dėl to negavus leidimo gaminti, būtų pažeistos su operatoriumi pasirašyto ketinimų protokolo sąlygos ir operatorius pasinaudotų gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu.</p> <p>6. Taip pat gamintojui neįvykdžius šio reikalavimo ir dėl to negavus leidimo gaminti būtų pažeisti lūkesčiai mažesnę nei 95 procentų elektrinės įrengtąją galią įsigijusių gaminančių vartotojų. Pastatyta elektrinė negalėtų generuoti elektros energijos ir šie vartotojai naudą iš savo įsigytos</p>	
--	--	---	--

	<p>elektrinės dalies galėtų gauti vėliau, nei tai būtų techniškai įmanoma. Įrengtos, bet neeksploatuojamos elektrinės, kol reikiamas elektrinės įrengtosios galios kiekis būtų perleistas gaminantiems vartotojams, taip pat neatitiktų nacionalinių interesų dėl energijos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo.</p> <p>7. Bendrovės vertinimu, šiuo metu galiojantys teisės aktuose įtvirtinta pakankama asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis priežiūrą ir kontrolę. Taisyklių 66 punkte nurodyta, kad leidimo turėtojas privalo laikytis Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 26 dalyje nustatytų reikalavimų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių veiklą elektros energetikos sektoriuje, reikalavimų, o 68 punkte – kad asmuo, vykdamas veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytais sąlygomis ir turintis leidimą gaminti elektros energiją, eksploatuodamas atsinaujinančius išteklius naudojantį objektą (elektrinę), veikia vadovaudamasis elektros energiją gaminančių vartotojų interesais, užtikrina atsinaujinančius išteklius naudojančio objekto (elektrinės) veiklos tęstinumą ir teisės aktuose nurodytus reikalavimus atitinkančios elektros energijos gamybą elektros energiją gaminančių vartotojų reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti, nekeičiant leidimu reguliuojamos veiklos. Tuo atveju, jeigu gamintojas netinkamai vykdytų veiklą ar naudotų elektrinę ne Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytai veiklai vykdyti, Taryba galėtų inicijuoti tokio asmens patikrinimą ir imtis atitinkamų priemonių sustabdant ar panaikinant leidimą gaminti elektros energiją ar taikydama atitinkamas sankcijas.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>9.1. pastatė (įrengė) naują atsinaujinančius išteklius naudojantį objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę), kurio statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, pagal galiojantį leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kurie visi arba jų dalis nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energiją gaminančių vartotojų ir (ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais. Tokiu atveju, asmuo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos turi ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams, išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojantį objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 21 dalies 1 punkte nurodyti asmenys;</p>	
--	--	--

		<p>9.2. nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) ir (ar) eksploatuoja tokio objekto (elektrinės arba hibridinės elektrinės) elektros energiją gaminančių vartotojų ir (ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginius, kurie yra įgyti iš kito asmens, vykdančio veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis ir turinčio galiojantį leidimą gaminti elektros energiją, ir jo perduoti valdyti ir (ar) eksploatuoti. Tokiu atveju, ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios turi priklausyti gaminantiems vartotojams išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 21 dalies 1 punkte nurodyti asmenys.</p>	
8.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 13 punkto.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, jog 2023 m. kovo 1 d. įsigalios Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1667 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-1667) 4 straipsnis, kuriuo numatyta papildyti Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnį 21¹ dalimi, kurioje nustatomi nauji reikalavimai asmenims, siekiantiems gauti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą, bei 5 straipsnis, kuriuo keičiamas 17 straipsnis, numatant, kad asmuo, siekiantis įgyti leidimą vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikia Tarybai atitikties šio įstatymo 16 straipsnio 21 dalyje nustatytiems reikalavimams deklaraciją.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, bei į tai, kad to paties įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje yra įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė dėl šio įstatymo 4 ir 5 straipsnių priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2023 m. vasario 28 d., manytina, jog Taisyklės turėtų būti papildytos atitinkamais reikalavimais ir jų vertinimo tvarka, reglamentuojančia nepriklausomo elektros energijos tiekimo leidimų išdavimą nuo 2023 m. kovo 1 d.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Teikiamas siūlymas nesusijęs su Taisyklių pakeitimo tikslu. 2022 m. gruodžio 13 d. priimto Įstatymo Nr. XIV-1667 įgyvendinamieji teisės aktai susiję su nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla rengiami ir derinami atskirais teisės aktų projektais.</p>
9.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 21.5 papunkčio.</p> <p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad viena iš hibridinę elektrinę sudarančių elektrinių gali būti vėjo elektrinė, todėl manytina, kad Taisyklių 21.5 punkto reikalavimai taip pat turėtų būti taikomi tokioms hibridinėms elektrinėms.</p> <p>Pastaba taip pat taikytina ir kitoms analogiškomis Taisyklių nuostatoms.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomos nuostatos yra perteklinės, atsižvelgiant į tai, jog 21.5 papunkčio nuostatos taikomos visoms vėjo elektrinėms, tarp jų ir vėjo elektrinėms sudarančioms hibridinės elektrinės sistemą.</p>

		<p>Pasiūlymas: Lietuvos kariuomenės patvirtinimą, kad, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines netaikomi arba kad yra apribojimų projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme. Ši nuostata taip pat taikoma tuo atveju, kai planuojama statyti hibridinę elektrinę, kurios bent viena iš elektrinių yra vėjo elektrinė, o suformuojant hibridinę elektrinę jau egzistuojančios elektrinės pagrindu – kurių bent viena iš naujai prijungiamų elektrinių yra vėjo elektrinė;</p>	
10.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 7.5 papunkčio.</p> <p>Projekto 7.5 papunktyje nurodoma, kad „leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimas plėtoti energijos kaupimo pajėgumus (kai energetikos objektas – energijos kaupimo įrenginys) išduodamas asmeniui, kuris ketina: <...>7.5. pakeisti anksčiau išduotame leidime nurodytą teritoriją, kai keičiamas elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas.“</p> <p>Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnio 5¹ dalimi, teritorija, nurodyta išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, gali būti keičiama nekeičiant numatomo elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taško.</p> <p>Prašome paaiškinti, ar teisingai suprantame, jog Taisyklių 7.5 papunktis reiškia, jog tuo atveju, kai keičiama ir leidime nurodyta teritorija, ir prijungimo prie elektros tinklų taškas, prijungimo procesai pradedami iš naujo ir reikalingas naujas leidimas. Jei būtų traktuojama kitaip, Bendrovės vertinimu tai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prieštarautų Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnio 5¹ daliai; 2) sukeltų spekuliacijų riziką, kai tinklų naudotojas galėtų keisti rezervuotos galios vietą Lietuvos teritorijoje. <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad leidime plėtoti elektros energijos pajėgumus nėra fiksuojamas prijungimo taškas.</p> <p>Be to, atsižvelgiant į aukščiau nurodytą Elektros energetikos įstatymo nuostatą, Bendrovės vertinimu, Taisyklėse turėtų būti aiškiai nurodyta,</p>	<p>Neatsižvelgta. Taisyklių projekto 35 punkte numatyta leidimų pakeitimo tvarka ir nurodomi dokumentai, kurie turi būti teikiami tuo atveju, kai keičiama teritorija, nurodyta išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, nekeičiant numatomo elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taško. Tuo atveju, kai keičiama leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus numatyta veiklos teritorija ir prijungimo taškas, turi būti kreipiamasi dėl naujų šių leidimų išdavimo Taisyklių nustatyta tvarka.</p>

		<p>kokie veiksmai su leidimais yra atliekami tuo atveju, kai keičiama teritorija, nurodyta išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, nekeičiant numatomo elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taško.</p>	
11.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 8.4 papunkčio ir 15 punkto.</p> <p>1) Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnio 5⁵ dalimi, „<i>Tinklų naudotojas, siekdamas pakeisti elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ir energijos kaupimo įrenginio įrengtąją galią arba leistiną generuoti galią, privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl prijungimo sąlygų išdavimo Energetikos ministerijos nustatyta tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir (ar) tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka, o leidimo gaminti elektros energiją, leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių turėtojas taip pat privalo pateikti Tarybai prašymą išduoti pakeistą leidimą.</i>“</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad siūlomas teisinis reglamentavimas nesuteikia aiškumo dėl to, koks procesas turi būti taikomas tuo atveju, kai siekiama didinti įrengtąją arba leistiną generuoti galią – ar būtina kreiptis dėl leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį, ar galima kreiptis dėl pakeisto leidimo gaminti elektros energiją, leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių išdavimo.</p> <p>2) Nėra aišku, kas yra laikytina elektros energijos gamybos įrenginio naudingumu. Tuo atveju, jei tai yra atskiras parametras, taip pat nėra aišku, ar šis parametras turi būti/bus nurodytas leidimuose.</p> <p>3) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio 32¹ dalyje iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar įrenginio modernizavimas apibrėžiamas kaip „iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar įrenginio atnaujinimas (<i>pagerinimas</i>), įskaitant visų arba dalies elektrinės įrenginių ar įrangos pakeitimą ir (arba) elektrinės elektros energijos gamybos įrenginio valdymo sistemų pakeitimą, siekiant pakeisti elektrinės įrengtąją galią ar elektros energijos gamybos įrenginio galią ir (arba) padidinti elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio naudingumą“. Projektas neatitinka įstatymo nuostatos ta apimtimi, jog nėra nurodoma, kad iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar įrenginio modernizavimas gali apimti ir elektrinės ar įrenginio pagerinimą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme pateiktą iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros energijos gaminančios elektrinės ar įrenginio modernizavimo sąvoką, dėl leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį turi būti kreipiamasi tuo atveju, kai yra atnaujinama (pagerinama) elektrinė pakeičiant visus ar dalį įrenginių. Įvertinant tai, manytina, kad tuo atveju, kai siekiama pakeisti elektrinės įrengtąją ar leistiną generuoti galią, kai nėra pakeičiami visi ar dalis įrenginiu, leidimas modernizuoti nereikalingas ir leidimai gaminti elektros energiją, plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingas ir taikytina Elektros energetikos įstatymo 17 str. 5⁵ dalyje įtvirtinta nuostata, kurios įgyvendinimas pateikiamas patikslinant Taisyklių projektą (40 p.). Taip pat manytina, kad netikslinga leidimuose nurodyti naudingumo parametro, atitinkamai Taisyklių projektas nėra tikslinamas.</p>

12.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 9 punkto. Jeigu nebūtų atsižvelgta į komentarą Nr. 3 (derinimo pažymos Eil. Nr. 8), tuomet atkreipiame dėmesį, kad:</p> <p>a) Dėl reikalavimo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams:</p> <p>Projekto 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nustatomas reikalavimas asmeniui, vykdančiam Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytą veiklą būti „perleidusiam“ atitinkamą elektrinių parko dalį gaminantiems vartotojams. Vis dėlto, Projekto nuostatos nedetalizuoja „perleidimo“ momento, todėl nėra aišku, nuo kada ir koku būdu įforminto momento būtų laikoma, kad minėtas subjektas perleido atitinkamą elektrinių parko dalį gaminantiems vartotojams. Šiuo atveju, nuostata tikslintina, nurodant nuo kurio momento elektrinės nuosavybės ar kita valdymo teisė yra laikoma perleista gaminančiam vartotojui.</p> <p>Taip pat siūloma apibrėžti, koku veiklos modeliu tokia elektrinė gali veikti po leidimo gaminti išdavimo, jeigu gaminantiems vartotojams išdalinta elektrinės dalis tampa mažesnė nei 95% (tai gali nutikti dėl pasibaigusių elektrinės dalių nuomos sutarčių, nupirkto dalies grąžinimo, ar kt.).</p> <p>b) dėl reikalavimo perleisti elektrinės dalį gaminančiam vartotojui: Atkreipiame dėmesį, jog Projekto 9.1 papunktyje nurodytu atveju, asmuo vykdančias Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytą veiklą, veikia leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, todėl elektrinę gali perleisti ne gaminantiems vartotojams, o asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais.</p> <p>Tokiam nutolusių parkų vystytojui išdavus leidimą gaminti elektros energiją, prasideda elektrinės eksploatavimas – taigi, asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, kuriems yra perleista atitinkama elektrinės dalis, tik po leidimo gaminti išdavimo gali pradėti vykdyti gaminančių vartotojų veiklą. Atitinkamai, Projekto 9.1 papunktis tikslintinas nurodyta apimti.</p> <p>c) Dėl elektrinės perleidimo reikalavimo išimties: Projekto 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodyta, jog minėtas reikalavimas dėl elektrinės perleidimo proporcijos nėra taikomas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms ir piliečių energetikos bendrijoms:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Neatsižvelgta dėl elektrinės galios perleidimo procento gaminantiems vartotojams žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1.</p>
-----	--------------------	--	--

		<p><i>“išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte nurodyti asmenys.”</i></p> <p>Vis dėlto, atkreipiamė dėmesį, jog pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ str. 8 d. “gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų”.</p> <p>Darytina išvada, jog įstatymas nenumato galimybės piliečių energetikos bendrijoms vykdyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytos veiklos, todėl Projekto 9.1 ir 9.2 papunkčiai dėl išimties taikymo piliečių energetikos bendrijų atžvilgiu neatitinka ir prieštarauja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 daliai. Atsižvelgiant į tai, Taisyklių 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytos išimtys tikslintinos nurodyta apimtimi.</p>	
13.	AB „Ignitis grupė“	<p>Dėl Taisyklių 16.3 papunkčio.</p> <p>Kadangi Energetikos ministerija numato išskirtines skatinimo programas elektrinėms, kurios generuoja dalį elektros energijos į skirstomuosius tinklus arba visą elektros energiją naudoja objekte neatiduodant jos į skirstomuosius tinklus, Bendrovė siūlo leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimuose gaminti elektros energiją numatyti gamybos būdą.</p> <p>Taip pat Bendrovė siūlo leidimuose plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nurodyti ne tik leistiną naudoti galią, bet ir energijos kaupimo įrenginio įkrovos galią (t. y. energijos kaupimo įrenginio charakteristiką, apibūdinanti maksimalų aktyviosios galios dydį, kuria gali būti įkraunamas kaupimo įrenginys). Pastebėtina, kad leistina naudoti galia yra vertinama ir prijungimo dokumentuose nurodoma bendra objektui prijungimo taške, t. y. bendra energijos kaupimo įrenginiui ir gamybos įrenginiui arba bendra energijos kaupimo įrenginiui ir vidaus tinklui, kadangi nėra įmanoma atskirti tik kaupimo įrenginiui priskirtos leistinos naudoti galios.</p> <p>Pasiūlymas: 16.3. siekdama skaidrumo elektros energetikos sektoriuje ir didesnės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūloma sąvoka „gamybos būdai“ gali būti skirtingai interpretuojama, ši sąvoka nėra apibrėžta įstatymuose.</p>

		konkurencijos elektros energijos rinkoje, Tarybos interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo leidimo išdavimo skelbia šią informaciją: leidimo turėtoją (nurodomas jo vardas ir pavardė (ši informacija apie fizinį asmenį bus skelbiama, kol leidimas nėra panaikintas arba nenustoja galioti) arba juridinio asmens pavadinimas; jeigu leidimo turėtojas yra elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas (toliau – gaminantis vartotojas) arba atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, nurodoma, kad leidimo turėtojas yra gaminantis vartotojas arba atsinaujinančių išteklių energijos bendrija), leidimu reguliuojamos veiklos rūšį, leidimo numerį, jo išdavimo datą, galiojimo terminą, leidimu reguliuojamos veiklos teritoriją, elektrinės tipą, gamybos būdą , elektrinės ar hibridinės elektrinės bendrą įrengtąją galią, kiekvienos hibridinę elektrinę sudarančios elektrinės ir energijos kaupimo įrenginio ar įrenginių įrengtąją galią, elektrinės ar hibridinės elektrinės leistiną generuoti galią (jei tokia nurodyta leidime), naudojamą kurą, elektrinės projektinį elektros energijos gamybos kiekį ir, jeigu leidimo turėtojas yra skatinimo kvotų paskirstymo aukciono laimėtojas, jam paskirtą metinį elektros energijos gamybos kiekį, energijos kaupimo įrenginio įrengtąją galią, energijos kaupimo įrenginio leistiną naudoti galią;	
14.	AB „Ignitis grupė“	Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnio 5 ⁴ dalimi, leidimuose plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidime generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių yra nurodoma energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ir leistina generuoti galia, taip pat leistina naudoti galia . Atsižvelgiant į tai, svarstytina, ar Projekte neturėtų būti numatytos nuostatos dėl leistinos naudoti galios keitimo leidimuose plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidime generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių.	Neatsižvelgta. Taisyklių 38-40 punktuose yra numatyta leidimų tikslinimo ir keitimo tvarka, kai keičiama įrengtoji ir (ar) leistina generuoti galia.
15.	Aplinkos apsaugos agentūra	Siūloma patikslinti Nutarimo projekto 38.2 papunktį: „38.2. pakeisti leidime gaminti elektros energiją nurodytą kurą būtina pateikti laisvos formos pranešimą, kuriame nurodomi dokumentų , patvirtinama, kad tenkinami planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai reikalavimai. , registravimo datos ir numeriai. “	Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad Taryba, nagrinėjant prašymą dėl leidimo gaminti elektros energiją pakeitimo, turi įsitikinti, ar pakeitus kurą veikla energetikos objekte neturės neigiamo poveikio aplinkai, ir neturi reikiamų kompetencijų aplinkosaugos srityje (tai yra Aplinkos apsaugos agentūros kompetencija), manytina, kad tikslinga nustatyti, jog asmuo, pateikęs prašymą dėl leidimo pakeitimo pateiktų ir dokumentą, kuriame ir būtų įvertintas kuro pakeitimo poveikis aplinkai ar jo nebuvimas, t. y. Aplinkos apsaugos agentūros atrankos išvada ar sprendimas, kad veikla atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

16.	Aplinkos ministerija	<p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka ir atvejai, kai už reguliuojamosios veiklos sąlygų ir (ar) reikalavimų pažeidimus energetikos įmonė, turinti energetikos veiklos leidimą, teisės aktų nustatyta tvarka įspėjama apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą ar panaikinimą, taip pat kai leidimas sustabdomas ir panaikinamas. Taisyklių projekto VII skyriuje numatoma apibrėžti leidimu reguliuojamos veiklos sąlygas, tačiau jose nėra numatyta veiklos sąlygų, susijusių su aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.</p> <p>Siūlome Taisyklių projekto VII skyrių „Leidimu reguliuojamos veiklos sąlygos“ papildyti nuostatomis, nustatančiomis pareigą leidimo turėtojui laikytis aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir 66 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„66. Leidimo turėtojas privalo laikytis Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 26 dalyje nustatytų reikalavimų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių veiklą elektros energetikos sektoriuje, reikalavimų, aplinkos apsaugą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu asmenys, vykdančios energetikos veiklą už aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų nesilaikymą, atsako pagal aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, teisinis reguliavimas dėl energetikos sektoriuje leidimais reguliuojamų sąlygų, leidimo sustabdymo ar panaikinimo, kai leidimo turėtojas vykdydamas energetikos veiklą nesilaiko aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turi būti įtvirtintas įstatymo lygmeniu.</p>
17.	LITGRID AB	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 7 punkto 7.1 – 7.5. papunkčiai detalizuoja asmenis ir jų vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą, kuriems išduodamas leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimas plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, tačiau iš atitinkamų Projektų nuostatų nėra aišku, ar jos apima asmenis, kurie prie jau statomos elektrinės siekia prijungti kitą atsinaujinančių išteklių rūšį naudojančią elektrinę. Operatoriaus nuomone, būtina į Taisyklės įtraukti nuostatą, apimančią ir aukščiau nurodytus atvejus.</p> <p>Siūloma papildyti Taisyklių 7.6. papunkčiu ir išdėstyti jį taip: „prie statomos elektrinės ir (arba) elektrinės su kaupimo įrenginiu prijungti kitą atsinaujinančių išteklių rūšį naudojančią elektrinę ir (arba) elektrinę su kaupimo įrenginiu, nedidinant leistinos generuoti galios“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomas reglamentavimas būtų perteklinis, aptariamas veiklos sąlygas reglamentuoja 7.2 papunkčio nuostatos.</p>
18.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	<p>Siūlome nustatyti Taisyklių pereinamąjį teisės akto įsigaliojimo laikotarpį atsižvelgiant į tai, kad Taryba nuolat gauna ir nagrinėja prašymus dėl leidimų išdavimo elektros energetikos sektoriuje.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo Nr. XIV-1170 27 straipsnyje (įsigaliojusio 2022-07-08) numatyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pateikti prašymai išduoti leidimus vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje nagrinėjami taikant jų pateikimo metu galiojusius Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo</p>

			reikalavimus ir tvarką. Atsižvelgiant į tai, prašymai dėl leidimų veiklai elektros energetikos sektoriuje turėjo būti nagrinėjami pagal nuo 2022-07-08 įsigaliojusio įstatymo nuostatas, atitinkamai pereinamųjų Taisyklių taikymo nuostatų nustatyti netikslinga.
19.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma patikslinti Taisyklių 7.2 papunktį išdėstant taip: „7.2.padidinti elektrinės, kurioje elektros energijos gamybai naudojami neatsinaujinantys ištekliai, įrengtąją galią ir (ar) leistiną generuoti galią, padidinti atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės leistiną generuoti galią, įrengtąją galią arba įrengtąją galią ir leistiną generuoti galią, padidinti hibridinės elektrinės leistiną generuoti galią, įrengtąją galią arba įrengtąją galią ir leistiną generuoti galią, statydamas papildomus skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius arba šiuos įrenginius ir energijos kaupimo įrenginį ar įrenginius; šiuo atveju išduodamas leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus tokios galios, kuria didinama elektrinės, kurioje elektros energijos gamybai naudojami neatsinaujinantys ištekliai, įrengtoji galia ir (ar) leistina generuoti galia, atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės ar hibridinės elektrinės įrengtoji galia ir (ar) leistina generuoti galia;“.	Neatsižvelgta Įvertinant tai, kad tuo atveju, kai numatoma padidinti jau esamos (veikiančios) elektrinės įrengtąją galią pakeičiant visus arba dalį elektrinės įrenginių ar įrangos ir (arba) pakeičiant elektrinės elektros energijos gamybos įrenginio valdymo sistemą (sistemas), turi būti kreipiamasi dėl leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį, netikslinga nustatyti, kad leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduodamas tuo atveju, kai numatoma padidinti esamos (veikiančios) elektrinės įrengtąją galią.
20.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Atkreipia dėmesį, kad šiuo metu galiojantys teisės aktai nereglamentuoja, kokiais atvejais Tarybai turės būti pateikiami dokumentai dėl ūkinės veiklos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo nagrinėjant asmenų pateiktus prašymus dėl leidimų plėtoti energijos kaupimo pajėgumus (Taisyklių 20.1 ir 20.2 papunkčiai).	Atsižvelgta iš dalies. Elektros energetikos įstatymo 16 str. 15 d. numatyta, be kita ko, kad leidimas plėtoti energijos kaupimo pajėgumus išduodamas, jeigu Taryba, nustato, kad asmuo atitinka šio įstatymo reikalavimus ir jo planuojama vykdyti veikla atitinka sąlygas, tarp kurių yra tokios kaip neturės neigiamo poveikio žmonių sveikatai, jų turtui ir gyvenamajai aplinkai ar nesudarys prielaidų tokiam neigiamam poveikiui atsirasti; ir atitiks aplinkos apsaugos reikalavimus. T. y. Elektros energetikos įstatymas nenumato išimčių, todėl įstatymą detalizuojančios nuostatos įtvirtintos Taisyklių 20.1-20.2 papunkčiuose ir ši informacija teiktina visais atvejais. Siekiant aiškumo patikslintas Taisyklių 20.1 papunktis.
21.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma papildyti Taisyklių 35 punktą nurodant, kad leidimo turėtojas turi pateikti Taisyklių projekto 21.1, 21.3 ir 21.5 papunkčiuose nurodytus dokumentus.	Neatsižvelgta. Manytina, kad netikslinga kartu su prašymu pakeisti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus dėl teritorijos pasikeitimo nekeičiant elektros įrenginių prijungimo taško, kadangi dokumentai patvirtinantys prisijungimo tašką (išankstinės prijungimo sąlygos, ketinimų protokolas,

			numatyti Taisyklių 21.1 papunktyje), Tarybai jau buvo pateikti su prašymu išduoti atitinkamą leidimą.
22.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma patikslinti Taisyklių 46 punktą jį formuluojant taip: „46. Taryba, nagrinėdama gautą prašymą, vertina asmens pateiktus dokumentus, ar:“.	Neatsižvelgta. Manytina, netikslinga keisti Taisyklių 46 punkto formuluotės, kadangi šio punkto papunkčiuose vadinama, ką Taryba turi patikrinti ir tikrinami objektai nėra vien asmens, kuris kreipėsi dėl leidimo išdavimo, pateikti dokumentai.
23.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma išbrauti perteklinį Taisyklių 46.9 papunktį. Taryba, nagrinėdama asmenų pateiktus prašymus dėl leidimų išdavimo ar pakeitimo, atlieka leidimu reguliuojamos veiklos adreso patikras tiek Juridinių asmenų registre, tiek Nekilnojamojo turto registre.	Neatsižvelgta. Manytina, netikslinga išbraukti Taisyklių papunkčio, kuriame nustatoma, kad Taryba patikrina adreso pasikeitimus Adresų registre, kai pateiktas prašymas pakeisti leidimą dėl teritorijos adreso pasikeitimo, kadangi nesant tokių Taisyklių nuostatų, neliks pareigos Tarybai atlikti atitinkamą patikrą.
24.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Nurodo, kad nėra aišku, kokia Tarybos nustatyta tvarka minima Taisyklių 46.10 papunktyje ir kaip turėtų būti vertinami asmens finansiniai pajėgumai.	Neatsižvelgta. Elektros energetikos įstatymo 9 str. 3 d. 2 p. numatyta, kad Taryba nustato elektros energetikos įmonių technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką, o Elektros energetikos įstatymo 16 str. 15 d. 6 p. nustatyta, kad leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimas plėtoti energijos kaupimo pajėgumus išduodamas, jeigu Taryba <...> įvertina asmens pateiktus dokumentus ir nustato, kad asmuo atitinka šio įstatymo reikalavimus ir jo planuojama vykdyti veikla atitinka visas šias sąlygas, tarp jų – veikla atitiks asmens technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą. Atitinkamai, manytina, kad Taryba gali nustatyti šių pajėgumų įvertinimo tvarką pakeičiant/papildant jau esamą teisės aktą – Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Tarybos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
25.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma tikslinti Taisyklių 54.4 papunktį ir konkretizuoti, kokios faktinės aplinkybės ir jas įrodantys dokumentai būtų tinkami ir pakankami leidimų pratęsimui.	Neatsižvelgta. Manytina, netikslinga Taisyklėse numatyti baigtinį sąrašą aplinkybių ar dokumentų, tinkamai pagrindžiančių prašymą pratęsti leidimus, kadangi kiekvienas atvejis yra individualus ir turi būti vertinamas individualiai, o prašymą pratęsti leidimą pateikęs asmens atsakomybė ir pareiga yra pateikti leidimo pratęsimo poreikį pagrindžiančius dokumentus.

26.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Siūloma tikslinti Taisyklės išbraukiant perteklinį 72 punktą.	Neatsižvelgta. Energetikos ministerijos nuomone, ūkio subjektai privalo žinoti, kokias teises ir pareigas jie turi, todėl siekiant aiškumo, manoma, kad būtų netikslinga iš Taisyklių pašalinti punktą, kuriame nurodomos leidimo turėtojo teisės. Be to, Taisyklėse taip pat yra įtvirtintos ir pareigos (vykdyti reguliuojamos veiklos sąlygas), todėl atitinkamai tikslinga nustatyti ir teises.
27.	Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerija	<p>Nurodo, kad Taisyklėse galimai įvedami nauji pakeitimai bei reikalavimai, kuriuos vykdydami ūkio subjektai tiesiogiai patirs prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas. Taisyklės papildomos atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statuso suteikimo ir panaikinimo tvarka, detalizuojama leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių išdavimo tvarka ir teiktini dokumentai leidimams gauti, patikslinama leidimų išdavimo tvarka, kai su prašymu kreipiasi pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą, numatyti leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę, hibridinę elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį išdavimo reikalavimai bei kiti Taisyklėse ūkio subjektams išskylantys informaciniai įpareigojimai. Jeigu teisės aktu sukuriami nauji ar įtraukiami papildomi įpareigojimai ūkio subjektams, privaloma suskaičiuoti ir įvertinti <u>visas</u> ūkio subjektams su įpareigojimų įgyvendinimu susijusias prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas, įskaitant tiek administracinės naštos, tiek kitas finansines išlaidas.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. 333 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ bei juo patvirtinta Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, prašome įvertinti pinigine išraiška Nutarimo projektu sukeliama prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytį ūkio subjektams ir Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitą pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai išvadoms gauti.</p>	Atsižvelgta iš dalies. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita parengta 2022 metais priimtiems Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo pakeitimams, kuriuose įgyvendina parengtos Taisyklės, ir suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, todėl, manytina, netikslinga pakartotinai rengti administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitas.
28.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	Taisyklėse siūloma nuostata dėl įpareigojimo asmeniui iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams yra teisiškai	Atsižvelgta iš dalies. Neatsižvelgta dėl 6 mėnesių termino per kurį asmuo, planuojantis vykdyti Energetikos veiklą pagal Atsinaujinančių

	<p>neapibrėžta, kadangi nėra aišku, kaip toks perleidimas turėtų būti fiksuojamas bei įrodomas. Taip pat preliminarinių sutarčių sudarymas iki leidimo gaminti elektros energiją gavimo negarantuoja, jog po šio leidimo gavimo su vartotojais bus sudarytos galutinės elektrinės dalies nuomos ar pirkimo-pardavimo sutartys, t. y. nebūtų užtikrintas nustatytas elektrinės įrengtosios galios dalies perleidimas gaminantiems vartotojams. Bendrovės vertinimu, siekiant skaidraus elektros tinklų pralaidumų rezervavimo, toks įpareigojimas turėtų būti formuluojamas kiek įmanoma tiksliau tam, kad būtų užkirstas kelias rezervuoti elektros tinklų pralaidumus be Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10 dalyje nurodytų apribojimų, tačiau faktiškai veikti kitais, nei gaminančių vartotojų, interesais.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Bendrovė siūlytų tikslinti Projekto nuostatas pagal vieną iš šių alternatyvų:</p> <p>1) numatyti asmeniui pareigą ne vėliau nei per 6 mėnesius nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, o teikiant dokumentus dėl leidimo išdavimo Taisyklių 9 p. pagrindu, asmuo turėtų pateikti deklaraciją dėl tokios pareigos įvykdymo išdavus leidimą gaminti elektros energiją. Tokia nuostata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimizuotų spekuliacijos elektros tinklų pralaidumais galimybę, nes būtų nustatytas konkretus ir pakankamas pareigos įgyvendinimo laikas, kuriam suėjus galėtų būti fiksuojamas reguliuojamosios veiklos sąlygų pažeidimas; - sumažintų administracinę naštą rinkos dalyviams, kadangi prieš leidimo gavimą nereikėtų pateikinti sutarčių sudarymą pagrindžiančių dokumentų, o tokius dokumentus asmuo teiktų tik atskiru Tarybos pareikalavimu, jei vykdant priežiūrą ir kontrolę, Tarybos matytų poreikį tokius dokumentus gauti; - leistų vystytojams patiems pasirinkti jiems priimtinausią veiklos modelį – sudarinėti preliminarįsias sutartis ir (arba) pardavinėti jau išvystytą parką – tokiu būdu suteikiant galimybę ir valdyti iš tokio įsipareigojimo kylančias rizikas. <p>2) numatyti, jog asmuo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos turi sudaryti preliminarįsias sutartis dėl ne mažiau kaip 95 procentų elektrinės įrengtosios galios perleidimo gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais. Visgi ši alternatyva:</p>	<p>išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo momento turi ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais (sudaryti sutartis) (žr. argumentus į Energetinių tyrimų agentūros pasiūlymą Nr.1).</p>
--	---	--

	<p>- nepanaikina rizikos, jog preliminariosios sutartys bus nutrauktos. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.165 straipsnio 1 dalimi, preliminarąją sutartimi laikomas šalių susitarimas, pagal kurį jame aptartomis sąlygomis šalys įsipareigoja ateityje sudaryti kitą – pagrindinę – sutartį. Tokios sutartys gali būti nutraukiamos abiejų iš šalių iniciatyva (atlyginant nuostolius) arba, tuo atveju, šalys per preliminariojoje sutartyje nustatytą terminą pagrindinės sutarties nesudaro, prievolė sudaryti šią sutartį tiesiog pasibaigia;</p> <p>- nenustato jokios vėlesnės asmens kontrolės ir priežiūros po leidimo gaminti elektros energiją gavimo;</p> <p>- lemia tas pačias rizikas vystytojui dėl šio įsipareigojimo neįvykdymo, esant nepalankioms rinkos sąlygoms, nesant paklausos ar esant didelei pasiūlai rinkoje ir kt.</p> <p>Pasiūlymas: <u>1 alternatyva</u></p> <p>9. Taisyklių 8 punkte nurodytas leidimas gaminti elektros energiją taip pat išduodamas asmeniui, vykdančiam veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kuris:</p> <p>9.1. pastatė (įrengė) naują atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę), kurio statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, pagal galiojančią leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kurie visi arba jų dalis nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energiją gaminančių vartotojų ir (ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais. Tokiu atveju, asmuo iki ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos turi ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais (sudaryti sutartis), išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte nurodyti asmenys;</p> <p>9.2. nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) ir (ar) eksploatuoja tokio objekto (elektrinės arba hibridinės elektrinės) elektros energiją gaminančių vartotojų ir (ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos</p>	
--	---	--

	<p>įrenginius, kurie yra įgyti iš kito asmens, vykdančio veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis ir turinčio galiojantį leidimą gaminti elektros energiją, ir jo perduoti valdyti ir (ar) eksploatuoti. Tokiu atveju, ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios turi priklausyti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojantį objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte nurodyti asmenys.</p> <p><...></p> <p>23. Kartu su prašymu išduoti leidimą gaminti elektros energiją ar išduoti leidimą generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių asmuo privalo pateikti:</p> <p><...></p> <p>23.7. kai prašymas išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikiamas Taisyklių 9.1 papunktyje nurodytu atveju – laisvos formos deklaraciją, kuria asmuo įsipareigoja ne vėliau nei per 6 mėnesius nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos? ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, o kai prašymas išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikiamas Taisyklių 9.2 papunktyje nurodytu atveju – dokumentus, įrodančius, kad ne mažiau kaip 95 procentai elektrinės įrengtosios galios perleista gaminantiems vartotojams, kai prašymą išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikia asmuo, vykdamas ar planuojantis vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.</p> <p><u>2 alternatyva</u></p> <p>9. Taisyklių 8 punkte nurodytas leidimas gaminti elektros energiją taip pat išduodamas asmeniui, vykdančiam veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kuris:</p> <p>9.1. pastatė (įrengė) naują atsinaujinančius išteklius naudojantį objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę), kurio statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, pagal galiojantį leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kurie visi arba jų dalis nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energiją gaminančių vartotojų ir</p>	
--	--	--

	<p>(ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais. Tokiu atveju, asmuo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos turi sudaryti preliminarįsias sutartis dėl ne mažiau kaip 95 procentų procentų elektrinės įrengtosios galios perleisti perleidimo gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte nurodyti asmenys;</p> <p>9.2. nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) ir (ar) eksploatuoja tokio objekto (elektrinės arba hibridinės elektrinės) elektros energiją gaminančių vartotojų ir (ar) asmenų, siekiančių tapti elektros energiją gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginius, kurie yra įgyti iš kito asmens, vykdančio veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis ir turinčio galiojantį leidimą gaminti elektros energiją, ir jo perduoti valdyti ir (ar) eksploatuoti. Tokiu atveju, ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios turi priklausyti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, išskyrus atvejus, kai veikiantį atsinaujinančius išteklius naudojančią objektą (elektrinę arba hibridinę elektrinę) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte nurodyti asmenys.</p> <p><...></p> <p>23. Kartu su prašymu išduoti leidimą gaminti elektros energiją ar išduoti leidimą generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių asmuo privalo pateikti:</p> <p><...></p> <p>23.7. kai prašymas išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikiamas Taisyklių 9.1 papunktyje nurodytu atveju – dokumentus, įrodančius, kad sudarytos preliminariosios sutartys dėl ne mažiau kaip 95 procentų elektrinės įrengtosios galios perleidimo gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, o kai prašymas išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikiamas Taisyklių 9.2 papunktyje nurodytu atveju – dokumentus, įrodančius, kad ne mažiau kaip 95 procentai elektrinės įrengtosios galios perleista gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, kai prašymą išduoti leidimą gaminti elektros energiją teikia asmuo, vykdamas ar planuojantis vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.</p>	
--	--	--

29.	Krašto apsaugos ministerija	Atkreipia dėmesį, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 19 dalyje vartojami žodžiai „statyti ar įrengti“, Tvarkos apraše vartojami žodžiai „statyti, rekonstruoti ar įrengti“, o Taisyklėse minima „projektuoti, statyti (modernizuoti)“. Siūlytina papildomai apsvarstyti galimybę tikslinti šias formuluotes minėtuose teisės aktuose.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad vėjo elektrinės gali būti ne tik statomos, įrengiamos, bet ir modernizuojamos, o modernizavimo metu gali pasikeisti elektrinės parametrai, kurie turi būti vertinami Lietuvos kariuomenės, teikiant išvadas dėl vėjo elektrinės įtakos nacionaliniam saugumui, tikslinga Taisyklėse numatyti, kad vėjo elektrinių modernizavimo atvejai derinami su Lietuvos kariuomene. Siekiant suvienodinti vartojamas sąvokas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Vyriausybės nutarime Nr. 626 „Dėl Informacijos apie teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, teikimo, vėjo elektrinių statybos vietų šiose teritorijose derinimo ir kompensacijų mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, reikalingi šių teisės aktų pakeitimai, kurie galės būti atlikti, kai bus rengiami jų projektai.</p>
30.	Teisingumo ministerija	Atkreipiamas dėmesys, kad įstatyme, o ne jį įgyvendinančiame teisės akte, turi būti nustatyta, kokiems asmenims (kokiais atvejais) išduodami (keičiami) leidimai užsiimti tam tikra veikla, kaip, pavyzdžiui, yra numatoma Taisyklių 7, 8, 9 ir kt. punktuose. Šiuo aspektu paminėtinas Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937, 18.3 papunktis, pagal kurį veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos licencijos išdavimo sąlygos (tai yra esminiai reikalavimai ūkio subjektui, siekiančiam užsiimti licencijuojama veikla), esminės licencijuojamos veiklos sąlygos (tarp jų – licencijos turėtojų teisės, pareigos ir esminiai reikalavimai licencijos turėtojui) ir esminį poveikį ūkinei veiklai darantys draudimai ir ribojimai. Taigi Taisyklėse turėtų būti apsiribota nuorodomis į konkretų įstatymą, nustatantį sąlygas, kurioms esant yra reikalingas tam tikras leidimas, o jei tokių įstatymuose nėra nustatyta, jos turi būti įstatymuose numatytos. Be to, Taisyklių lydimojoje medžiagoje lieka nepagrįsti keitimai, pavyzdžiui, dėl 9 punkte numatomų sąlygų atsiradimo.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į praktikoje dažnai pasitaikančius atvejus, Taisyklėse siūloma detalizuoti kokiais atvejais kokie leidimai išduodami tokiu būdu suteikiant aiškumo tiek leidimus išduodančiai institucijai, tiek prašymus dėl leidimų išdavimo (keitimo) teikiantiems subjektams. Manytina, netikslinga, kad visi šie atvejai būtų įtvirtinti įstatyme, kadangi įstatyme numatyti pagrindiniai reikalavimai ir principai dėl leidimų išdavimo (keitimo). Atkreiptinas dėmesys, jog įstatymo normose nustatomos bendro pobūdžio taisyklės, o Taisyklėse jos detalizuojamos, reglamentuojama jų įgyvendinimo tvarka. Taisyklės nepakeičia paties įstatymo ir nesukuria naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios savo galia konkuruotų su įstatymo normomis.</p>

31.	Teisingumo ministerija	<p>Taisyklių 16.3 papunktyje nurodyta, kad Tarybos interneto svetainėje skelbiama leidimu reguliuojamos veiklos teritorija. Leidimai yra išduodami ir fiziniams asmenims, kurie prašyme turi nurodyti teritoriją, kurioje numatoma vykdyti veiklą. Manytina, kad fizinio asmens nurodyta veiklos vykdymo teritorija gali sutapti su jo gyvenamąja vieta. Taip pat Taisyklių 16.3 papunktyje nurodyta, kad Tarybos interneto svetainėje duomenys skelbiami, siekiant skaidrumo elektros energetikos sektoriuje ir didesnės konkurencijos elektros energijos rinkoje. Atitinkamai kyla klausimas, ar leidimu reguliuojamos veiklos teritorijos, kuri gali sutapti su fizinio asmens gyvenamąja vieta, skelbimas viešai padėtų pasiekti nurodytus tikslus, t. y. ar užtikrintų skaidrumą elektros energetikos sektoriuje ir didesnę konkurenciją elektros energijos rinkoje. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintas tikslo apribojimo principas, pagal kurį asmens duomenys renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu, o pagal duomenų kiekio mažinimo principą, įtvirtintą Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies c punkte, asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi. Pažymėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) byloje Nr. C-184/19 nurodė, jog asmens duomenų viešinimas – tai teisės į privatų gyvenimą gerbimą ir asmens duomenų apsaugą ribojimas. Toks ribojimas galimas tik tuo atveju, kai jis yra būtinas, taip pat turi atitikti Europos Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba būti reikalingas kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti, neturi viršyti to, kas griežtai būtina, ir suvaržymą nustatančiame teisės akte turi būti numatytos aiškos ir tikslios taisyklės, kuriomis būtų reglamentuojama atitinkamos priemonės apimtis ir taikymas. Būtinumo reikalavimas įvykdomas, jei nurodytas bendrojo intereso tikslas negali būti tinkamai ir taip pat veiksmingai pasiektas kitomis priemonėmis, kurios mažiau ribotų duomenų subjektų pagrindines laisves ir teises, o nukrypti nuo tokių duomenų apsaugos principo leidžiančios nuostatos ir šio principo apribojimai negali viršyti to, kas yra griežtai būtina. Taip pat vertinant asmens duomenų viešinimo proporcingumą, reikia nustatyti šio tvarkymo nulemtą pagrindinių teisių į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą suvaržymo stiprumą ir, ar tvarkymu siekiamo bendrojo intereso svarba atitinka šį stiprumą. Siekiant įvertinti šio suvaržymo stiprumą, be kita ko, reikia atsižvelgti į asmens duomenų pobūdį, į tokių duomenų tvarkymo pobūdį ir konkrečią tvarką, ypač į tai,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgta į pastabą, susijusią su fizinių asmenų duomenų skelbimu.</p> <p>Dėl pastebėjimų įstatymo keitimui: pastabos ir pasiūlymai bus įvertinti rengiant atitinkamų įstatymų pakeitimo projektus.</p>
-----	------------------------	---	---

		<p>kiek asmenų turi prieigą prie tokių duomenų, ir prieigos prie jų tvarką. Atsižvelgus į tai, siūlytina įvertinti, ar leidimu, kuris išduodamas fiziniam asmeniui, reguliuojamos veiklos teritorijos, kuri gali sutapti su asmens gyvenamąja vieta, viešas skelbimas yra būtinas ir proporcingas, siekiant skaidrumo elektros energetikos sektoriuje ir didesnės konkurencijos elektros energijos rinkoje. Ši pastaba taikytina ir dėl asmens vardo bei pavardės viešo skelbimo Tarybos interneto svetainėje.</p> <p>Taip pat Taisyklių 16.4 papunktyje nustatyta, kad Tarybos interneto svetainėje skelbiamas asmenų, kurie verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, sąrašas, jų kontaktiniai duomenys, asmenų, kurie verčiasi nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo veikla, sąrašas, jų kontaktiniai duomenys, su nepriklausomu elektros energijos paklausos telkėju susijusių tiekėjų sąrašas. Vadovaujantis jau minėtu asmens duomenų kiekio mažinimo principu, siūlytina nurodyti, kokie tiksliai sąrašo duomenys ir kontaktiniai duomenys skelbiami viešai. Taip pat remiantis Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies b punktu, 6 straipsnio 3 dalimi ir minėtame ESTT sprendime nustatytais asmens duomenų viešinimo reikalavimais, Taisyklių 16.4 papunktyje turėtų būti nustatytas asmens duomenų viešo skelbimo tikslas. Kaip minėta anksčiau, tikslas turi būti aiškus ir konkretus, o asmens duomenų viešas skelbimas turi būti būtinas ir proporcingas, siekiamam tikslui įgyvendinti.</p> <p>Primintina tai, kad asmens duomenų viešinimas, kaip teisės į privatų gyvenimą gerbimą ir asmens duomenų apsaugą ribojimas, vadovaujantis minėtu ESTT sprendimu ir Konstitucinio Teismo praktika (2002 m. kovo 14 d. nutarimas), turi būti nustatytas įstatymu. Energetikos įstatymo 16 straipsnio 20 dalyje įtvirtinta, kad Taryba savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie išduotus leidimus. Pažymėtina, jog įstatyme neužtenka nurodyti tik skelbimo faktą. Net jeigu detali asmens duomenų viešinimo tvarka nustatyta poįstatyminiame teisės akte, įstatyme turėtų būti reglamentuotas bent asmens duomenų viešinimo tikslas.</p>	
32.	Teisingumo ministerija	<p>Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 15 dalyje, be kitų, yra reikalaujama atitikti ir šio straipsnio 5 ir 7 dalyse nustatytus reikalavimus. Tačiau Taisyklėse (21 punkte) nėra nustatyta, kokius dokumentus reikia pateikti, siekiant pagrįsti šių sąlygų atitikimą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Taisyklių 56-58 punkte reglamentuota, kokius dokumentus reikia pateikti, siekiant pagrįsti Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 5 ir 7 dalyje nustatytus reikalavimus. Taisyklėse nenumatoma pateiktinų dokumentų sąrašas, siekiant gauti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ilgesniam terminui, nei numato įstatymas, kadangi įstatymo nustatyti leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo ir jų pratęsimo terminai užtikrina galimybę išplėtoti energetikos objektą per tam reikalingą laikotarpį.</p>

Tvarios energetikos politikos grupės vadovė

Lina Sveklaite

Tvarios energetikos politikos grupės vyriausioji specialistė

Brigita Balčiūnaitė

Tvarios energetikos politikos grupės patarėja

Jevgenija Jankevič

Tvarios energetikos politikos grupės vyriausiasis specialistas

Sergej Garbar

Energetikos konkurencingumo grupės vadovas

Karolis Švaikauskas